

Gäller för: Intensivvårdsavdelning Kungälv

Innehållsansvar: Anna Berg Olofsson, (annol140), Ivasjuksköterska

Godkänd av: Christina Bergqvist Grivans, (chrgr6), Överläkare

Giltig från: 2024-11-29

Giltig till: 2026-11-14

Plankvändning av patient med misstänkt eller diagnosticerad ryggskada

Syfte

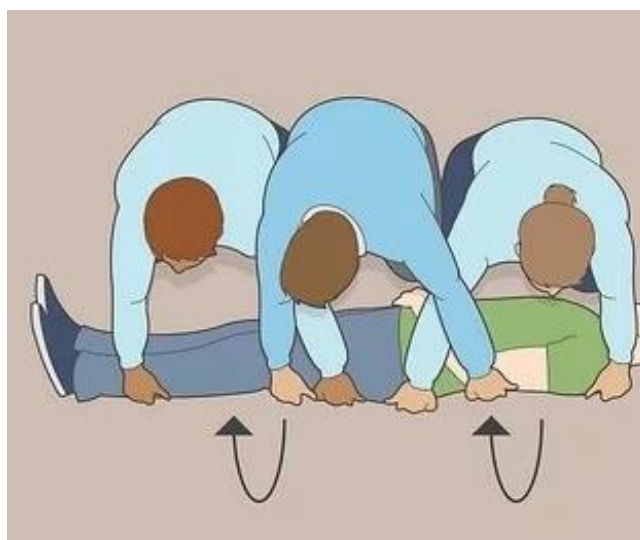
Säker vändteknik för att förhindra ryggmärgsskada eller försämring av redan uppkommen sådan på patient med instabil fraktur på kotpelaren.

Arbetsbeskrivning

En ryggmärgsskadad patient får lätt trycksår då huden saknar känsel. Huden måste avlastas, inspekteras och tvättas **minst var tredje timme**. Detta sker genom plankvändning då patienten vänds upp i sidoläge. **Vändningen sker i en rörelse med kroppen i rak linje.**

Efter avslutad vård **läggs patienten tillbaka i ryggläge.**

Fem personer behövs för att genomföra en plankvändning, sex personer vid skallsträck. Person 2, 3 och 4 kan med fördel korsa varandras armar för bättre stabilitet, se bild nedan.

Person 1:

Är **ansvarig** för vändningen och fördelar arbetet.

Fattar om axlarna vid halsen och stabiliserar huvudet med underarmarna. Det kan vara bra att ha en liten kudde eller sandsäck att stödja armen på vid sidoläget.

Person 2:

Håller axel och skulderparti.

Lägger patientens armar i kors på bröstet.

Person 3:

Håller i höftpartiet.

Person 4:

Håller i benen. OBS! Man får ej lägga ihop benen. En kudde ska läggas mellan benen som stöd.

Person 5:

Observerar och tvättar huden samt bäddar.

Person 6:

Har patienten skallsträck behövs en sjätte person som avlastar skallsträcket.

Detta sker genom att linan till vikten fattas i ena handen och vikterna lyfts försiktigt med andra handen samtidigt som patienten vänds.

Linan ska vara sträckt under hela vändningen.

Kontrollera att linan ligger på plats i trissan efter vändning.

OBS! Den som håller huvudet räknar till tre och då vänder alla samtidigt.

Riktlinjer vid sidoläge:

Om patienten får ligga kvar på sidan är det viktigt att kroppen hålls i en rak linje med hjälp av kuddar bakom ryggen, under huvudet och mellan benen.

Relaterad information

Rutin: [Ryggmärgsskada – omhändertagande vid nydebuterad skada](#), Neurosjukvård/Sahlgrenska universitetssjukhuset.

Barium id: 31 067

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Intensivvårdsavdelning Kungälv

Innehållsansvar: Anna Berg Olofsson, (annol140),
Ivasjuksköterska

Godkänd av: Christina Bergqvist Grivans, (chrgr6), Överläkare

Dokument-ID: SV9761-782711715-282

Version: 3.0

Giltig från: 2024-11-29

Giltig till: 2026-11-14